

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เจริญวิชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๔/๒๕๕๕

วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคการเมือง

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ได้ความตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งจาก พรรคการเมืองว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๔ มีมติดังนี้ (๑) เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไข) โดยให้ยกเลิกความ ในข้อ ๖๗ และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน “ข้อ ๖๗ พรรคการเมืองมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุน การสถาปนาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่ที่ประชุมใหญ่ จะมีมติให้ยุบเลิกพรรคหรือรวมกับพรรคอื่น โดยมีมติในที่ประชุมไม่น้อยกว่าสองในสาม” และ (๒) มีมติ เป็นเอกฉันท์ให้ยุบเลิกพรรคการเมือง เพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำกิจกรรมทางการเมืองในลักษณะอื่น ต่อไป

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคการเมืองดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ กรณีจึงมีเหตุ ให้ยุบพรรคการเมืองได้ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมือง ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป และสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องให้ พรรคการเมืองทราบ หากประสงค์จะชี้แจงก็ให้กระทำได้

หัวหน้าพรรคการเมือง มีหนังสือลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ชี้แจงเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า พรรคการเมืองมีเจตนายุบพรรค เนื่องจากพิจารณาเห็นว่า ปัจจุบันมีพรรคการเมืองพรรคเล็กพรรคน้อย จำนวนมาก แม้รัฐธรรมนูญจะให้สิทธิเสรีภาพในการตั้งพรรคการเมืองอย่างเต็มที่ แต่พรรคการเมือง จำนวนมากขาดคุณภาพในการสร้างสรรค์งานทางการเมือง ไม่เกิดประโยชน์กับการพัฒนาการเมืองไทย

พรรคการเมืองในคราวประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๔ สมาชิกพรรคเห็นว่า การทำกิจกรรมทางการเมืองให้มีคุณภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องทำในรูปของพรรคการเมืองก็ได้ รวมทั้งควรเสริมสร้างแนวคิดที่ดีในทางการเมืองได้ โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยรูปแบบพรรคการเมือง จึงไม่ขัดข้องที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมือง

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้มีการยุบพรรคการเมือง เนื่องจากพรรคการเมืองโดยที่ประชุมใหญ่มีมติเป็นเอกฉันท์ ให้ยุบพรรคการเมืองตามข้อบังคับพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไข) (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๔) ข้อ ๖๓ ซึ่งกำหนดว่า “พรรคการเมืองมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการสถาปนาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่ที่ประชุมใหญ่จะมีมติให้ยุบเลิกพรรคหรือรวมกับพรรคอื่น โดยมีมติในที่ประชุมไม่น้อยกว่าสองในสาม” และโดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” เมื่อพรรคการเมืองมีเหตุต้องยุบพรรคตามข้อบังคับพรรคการเมือง กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑)

จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายปรีชา เถลิงวิชัย

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ